

مقدمه چاپ دوم

چاپ اول کتاب «زندگینامه دبیرکل‌های سازمان ملل متحد و فعالیتهای سیاسی آنها» همزمان با پنجاهمین سال تأسیس این سازمان، به عنوان اقدامی جهت نشر و ترویج فعالیتهای، تبیین و تحلیل دستاوردها، موفقیتها، ناکامی‌ها و گزارش و تشریح سازوکارهای عملی تصمیم‌گیری و موضع‌گیریهای آن، از طریق بیان زندگینامه و فعالیتهای کسانی که در رأس تشکیلات این سازمان جهانی قرار دارند، در سال ۱۳۷۴ انتشار یافت.

از آن زمان تا نگارش این مقدمه، پطروس غالی ششمین دبیرکل پس از پایان نخستین دوره پنجساله دبیرکلی، برغم روش رایج این سازمان مبنی بر انتخاب مجدد همه دبیرکل‌های پیشین برای بار دوم جای خود را در یکم ژانویه ۱۹۹۶ به کوفی عنان هفتمین دبیرکل سازمان ملل سپرد.

در بررسی نحوه انتخاب و شیوه‌گزینش دبیرکل‌های سازمان ملل متحد عملاً ثابت شده چنانچه فردی تحت فشار کشور یا کشورهای خاصی به این سمت برگزیده شود یا در طول دبیرکلی گرایشهای آشکاری به سود یکی از قدرتهای مطرح صحنه جهانی از خود نشان دهد نیروهای مقابل یا او را از صحنه خارج خواهند کرد یا با پیش‌بینی‌هایی که در شیوه عمل و اداره ارکان اصلی و فرعی این سازمان بعمل آورده‌اند وی را از کارایی ساقط خواهند کرد. در نتیجه می‌توان گفت که انتخاب دبیرکل از ضوابط و ملاک‌هایی برخوردار است و در گزینش دبیرکل حصول حداقل رضایت و توافق کشورهای عضو دائمی شورای امنیت ضروری است.

در منشور سازمان ملل و در مصوبات آن رعایت برابری فرصت‌ها و تقسیمات جغرافیایی در گزینش افراد در مشاغل و پست‌های سازمان ملل تأکید شده است. اروپا نزدیک به ۲۵ سال در طول دبیرکلی تریگولی، هامرشولد و کورت والدهایم، آسیا ۱۰ سال در طول دبیرکلی اوتانت و امریکا ۱۰ سال در طول دبیرکلی دکویار کرسی دبیرکلی را در اختیار داشتند. آیا قاره آفریقا هم نباید ۱۰ سال این کرسی را تصاحب نماید. افریقای

غیرسیاه‌پوست از طریق آقای پطروس غالی ۵ سال این کرسی را در اختیار گرفت. آیا سیاه‌پوستان نباید ۵ سال این کرسی را از آن خود نمایند. انتخاب کوفی عنان چنین ملاحظاتی است. بهمین قیاس آیا پس از دوره پنجساله دبیرکلی آقای عنان نوبت به نماینده نیمی از جمعیت جهان، یعنی بانوان، برای تصدی پست دبیرکلی فرا نرسیده است؟ با توجه به اینکه سازمان ملل مروج تساوی جنسیتی و مبلغ برابری فرصت‌ها برای زنان و مردان بوده است با چه استدلالی می‌تواند بانوان را بیش از پنجاه و چند سال در این زمینه منتظر نگاهدارد. حتی در پایان دوره دبیرکلی پطروس غالی نیز صحبت از انتخاب بانویی جهت تصدی این شغل مطرح گردید و طرفداران پروپاقرصی در این زمینه نیز وجود داشت. نام بانوانی چون الیزابت راین از فنلاند، ساداکو اوگاتا از ژاپن، ماری رابینسون از ایرلند و سوزانا اونیلی از ایتالیا و چند بانوی دیگر در این راستا مطرح شد.

بهرحال کوفی عنان در ۲۴ آذر ۱۳۷۵ به اتفاق آراء طی قطعنامه ۱۰۹۰ شورای امنیت برای اشغال پست دبیرکلی برای یک دوره پنجساله از اول ژانویه ۱۹۹۶ تا اول ژانویه ۲۰۰۱ به مجمع عمومی توصیه شد.

در چاپ دوم کتاب زندگینامه کوفی عنان، فعالیتها و دیدگاههای سیاسی وی در مورد نحوه فعالیت این سازمان آورده شده است. با توجه به برگزاری اجلاس سران کنفرانس اسلامی در تهران (آذر ۱۳۷۶) با هماهنگی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی و دفتر سازمان ملل در تهران برای نویسنده این کتاب فرصت ملاقات با آقای عنان پیش آمد که اینجانب ضمن ارائه سئوالهایی پیرامون زندگینامه ایشان یک نسخه از چاپ اول کتاب را به دبیرکل تقدیم نمودم. آقای کوفی عنان از اینکه در ایران به کارهای مطالعاتی و تحقیقی اهمیت داده می‌شود ابراز خوشحالی نمودند و انتشار این کتاب را که موجب آشنایی بیشتر مردم ایران به ویژه جوانان با سازمان ملل متحد و فعالیتها و مسائل آن می‌شوند ستودند.

اینجانب لازم می‌دانم که از مسئولین محترم دفتر سازمان ملل در تهران به ویژه آقای افتخار علی رئیس مرکز اطلاعات سازمان ملل در تهران و همکارانشان که نویسنده را در جمع‌آوری اطلاعات پیرامون زندگینامه آقای کوفی عنان و فعالیتهای سیاسی ایشان

مقدمه چاپ دوّم / نه

یاری نمودند، سیاسگزاری نمایم.

چاپ دوّم کتاب همزمان با پذیرش پیشنهاد ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای سیدمحمد خاتمی مبنی بر انتخاب سال ۲۰۰۱ به عنوان سال گفتگوی تمدنها و آغاز مرحله جدید سیاست دولت جمهوری اسلامی ایران که با هدف تشنج‌زدایی در روابط بین‌الملل، توسعه مناسبات سیاسی و حفظ بیشتر منافع ملی به اجرا درمی‌آید خدمت خوانندگان تقدیم می‌شود. نویسنده انتظار دارد همچون گذشته از انتقادات، نظریات و راهنماییهای خوانندگان در جهت رفع کاستی‌های کتاب در این چاپ نیز بهره‌مند شود.

علی میرسعید قاضی

پاییز ۱۳۷۸

فهرست

هفت	مقدمه چاپ دوّم
یازده	مقدمه چاپ اوّل
۱	تریگولی، نخستین دبیرکل سازمان ملل
۱۲۹	داگ هامرشولد، دومین دبیرکل سازمان ملل
۲۴۵	اوتانت، سومین دبیرکل سازمان ملل
۲۹۹	کورت والدهایم، چهارمین دبیرکل سازمان ملل
۳۳۵	خاویر پرز دوکوئیبار، پنجمین دبیرکل سازمان ملل
۳۹۷	پطروس پطروس غالی، ششمین دبیرکل سازمان ملل
۴۴۵	کوفی عنان، هفتمین دبیرکل سازمان ملل